

Ὁσίου
Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου

Ἄνθη Παραμυθίας

Ἦγουν διὰ τὰς γλυκάδας
καὶ σκοτεινάδας τοῦ νοῦ

«Στέκου
στερεὸς εἰς τὸν σταυρὸν»

Κεφάλαια ξδ'

Ἄνθη Παραμυθίας

Ἦγουν διὰ τὰς γλυκάδας
καὶ σκοτεινάδας τοῦ νοῦ

Πρὸς Παραμυθίαν τῶν ἔρωτι θεῖῳ πτερουμένων

Ἄπάνθισμα καὶ ἀντιγραφὴ,
ἐν τισι δὲ μέρεσιν ἀπλοποιήσις καὶ
διαμόρφωσις,
ἐκ τῶν βιβλίων τοῦ Ὁσίου
Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου:

«Ἀόρατος Πόλεμος»

(Μέρος Α', Κεφάλ. ιγ', ὑπόσημ. 1·
Μέρος Β', Κεφάλ. ζ', κδ' καὶ κε')

«Γυμνάσματα Πνευματικὰ»

(Μελέτη ΚΒ', § β).

Ὁ Ἀνθολόγος

† π. Κ. Ἀ.

(† ὁ Ὡ. ζ Φ. Κ.)

9η Δεκεμβρίου 2006

† Σύλληψις τῆς Ἁγίας Ἄννης

**Ποία ἡ διαφορὰ μεταξὺ
Ἄληθοῦς Εὐλαβείας
καὶ
αἰσθητῆς εὐλαβείας**

**Ὁρος τοῦ Γολγοθᾶ-Σταυροῦ
καὶ
Ὁρος τοῦ Θαβώρ-Μεταμορφώσεως**

**Εἰς τὴν ἀνέσπερον Μνήμην
τοῦ Ἄειμνήστου Γέροντος,
Πατρὸς καὶ Μητροπολίτου ἡμῶν
Κυριανοῦ τοῦ Δικαίου († 17.5.2013)**

**Περὶ
τῆς αἰσθητῆς εὐλαβείας
καὶ περὶ ψυχρότητος
καὶ ξηρασίας αὐτῆς**

α'. Ἡ αἰσθητὴ εὐλάβεια, ἤγουν τὸ νὰ αἰσθάνεσαι ἐσωτερικῶς τὸν ἑαυτόν σου, ὅτι εἶσαι εἰς τὰ θεῖα πρόθυμος, ἀγαπητικός, κατανουκτικός καὶ εὐλαβής,

• τοῦτο προέρχεται πότε ἀπὸ τὴν φύσιν, πότε ἀπὸ τὸν διάβολον καὶ πότε ἀπὸ τὴν θεῖαν Χάριν.

β'. Ἀπὸ τοὺς καρποὺς τῆς αἰσθητῆς αὐτῆς εὐλαβείας ἠμπορεῖς νὰ διακρίνης πόθεν αὐτὴ προέρχεται.

γ'. Ἄν μετὰ ἀπὸ τὴν αἰσθητὴν εὐλά-

βειαν δὲν ἀκολουθήσῃ εἰς σὲ καλυτέρευσις ζωῆς, τότε αὐτὴ προέρχεται μᾶλλον ἀπὸ τὸν διάβολον ἢ ἀπὸ τὴν φύσιν.

δ'. Ἡ βεβαιότης, ὅτι ἡ αἰσθητὴ εὐλάβεια εἶναι ἐκ τοῦ διαβόλου ἢ ἐκ τῆς φύσεως, εἶναι τόσον μεγαλυτέρα,

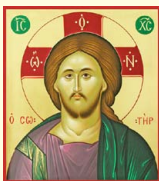
- ὅσον αὐτὴ ἡ εὐλάβεια συνοδεύεται ἀπὸ περισσοτέραν ὄρεξιν, γλυκύτητα καὶ προσκόλλησιν εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν εὐλάβειαν, ἐπίσης δὲ καὶ ἀπὸ κάποιαν ὑπόληψιν εἰς τὸν ἑαυτόν σου.

ε'. Ὄταν αἰσθανθῆς νὰ γλυκαίνεται ὁ νοῦς σου ἀπὸ πνευματικὰς γεύσεις καὶ νοήματα, μὴ στέκης νὰ διαλογίζεσαι ἀπὸ ποῖον μέρος σοῦ ἔρχονται αὐτά, μήτε νὰ στηρίζεσαι εἰς αὐτά, μήτε νὰ ἀφίνης τὸν νοῦν σου νὰ ἐβγαίνη ἀπὸ τὴν ταπεινὴν γνῶσιν τοῦ ἑαυτοῦ σου·

- ἀλλά, μὲ περισσοτέραν ἐπιμέλειαν καὶ μὲ περισσότερον μῖσος τοῦ ἑαυτοῦ σου, σπούδασον νὰ κρατῆς ἐλευθέραν τὴν καρδίαν σου ἀπὸ κάθε προσκόλλημα, ἀγκαλὰ καὶ πνευματικόν.

ζ'. **Τὸ ζητούμενον** δὲν εἶναι ἡ αἰσθητὴ εὐλάβεια καὶ ἡ πνευματικὴ γλυκύτης ὅπου σὲ ἐλκύουν καὶ προκαλοῦν εἰς σὲ μίαν ἔστω καὶ ψιλὴν αὐταρέσκειαν,

- ἀλλὰ ἡ ἐπιθυμία μόνον τοῦ Θεοῦ καὶ ὅ,τιδὴποτε ἀρέσει εἰς Αὐτὸν μὲ συντετριμμένην καρδίαν καὶ αὐτομεμψίαν.

ζ'. Ὁμοίως καὶ ἡ ψυχρότης καὶ ἡ ξηρασία τῆς εὐλαβείας καὶ κατανούξεως προέρχεται καὶ αὐτὴ ἀπὸ τὰς ῥηθείσας τρεῖς αἰτίας,

- ἤγουν ἀπὸ τὴν φύσιν, ἀπὸ τὸν διάβολον καὶ ἀπὸ τὴν θεῖαν Χάριν.

η'. Ἡ πνευματικὴ ξηρότης ἐκ τῆς φύσεως ὀφείλεται βεβαίως εἰς σὲ καὶ προέρχεται ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας σου, τὴν προσκόλλησίν σου εἰς τὰ γῆινα καὶ τὴν ἀμέλειάν σου.

θ'. Ὄταν ἡ ψυχρότης τῆς εὐλαβείας προέρχεται ἀπὸ τὸν διάβολον,

- τότε αὐτὴ ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν νοῦν καὶ νὰ τὸν ἀποτρέψῃ ἀπὸ τὰ πνευματικὰ ἔργα καὶ γυμνάσματα, νὰ τὸν στρέψῃ δὲ εἰς τὰς κοσμικὰς ματαιότητας καὶ ἡδονάς.

ι'. Ἡ ξηρασία τῆς εὐλαβείας ἀπὸ τὴν θεῖαν Χάριν εἶναι δυνατὸν νὰ συμ-

βαίνη εἰς σὲ διὰ τὰ ἐξῆς πέντε αἷτια:

1. ἢ διὰ νὰ σοῦ δώσῃ εἶδησιν νὰ εἶσαι πλέον ἐπιμελής, νὰ ἀφήσῃς δὲ κάθε προσκόλλησιν καὶ ἀσχολίαν ὅπου δὲν εἶναι ἐκ τοῦ Θεοῦ, οὔτε τελειώνει εἰς τὸν Θεόν·

2. ἢ διὰ νὰ γνωρίσῃς ἐμπράκτως, ὅτι κάθε σου καλὸν προέρχεται ἀπὸ Αὐτὸν μόνον τὸν φιλόανθρωπον Θεόν·

3. ἢ διὰ νὰ τιμᾷς περισσότερο εἰς τὸ ἐξῆς τὰ χαρίσματα τοῦ Θεοῦ, νὰ εἶσαι δὲ ταπεινότερος καὶ νὰ προσέχῃς εἰς τὸ νὰ φυλάττῃς αὐτά·

4. ἢ διὰ νὰ ἐνώνεσαι πλέον σφικτῶς μὲ τὴν Θεϊαν Μεγαλειότητα, μέσῳ τῆς παντελοῦς ἀπαρνήσεως τοῦ ἑαυτοῦ σου, ὥστε ἀκόμη καὶ εἰς αὐτὰς τὰς πνευματικὰς τρυφὰς νὰ μὴ προσκολλᾷς τὴν ἀγάπην σου εἰς αὐτάς, χωρίζων οὔτω τὴν καρδίαν σου εἰς δύο, τὴν ὁποίαν ὅμως ὁ Θεὸς θέλει ὅλην διὰ τοῦ λόγου Του·

5. ἢ καὶ διότι ὁ Φιλάνθρωπος εὐ-
αρεστεῖται, διὰ τὴν ἰδικὴν σου ὠφέ-
λειαν, νὰ σὲ βλέπη νὰ πολεμῆς μὲ ὅλας
σου τὰς δυνάμεις, ἄν καὶ στερῆσαι τῆς
παρηγορίας ἐκ τῆς θείας Χάριτος.

ια'. **Λοιπόν,** ἂν αισθανθῆς, ὅτι εἶσαι ψυχρὸς καὶ ξηρὸς καὶ δὲν ἔχεις εἰς τὰ θεῖα τὴν πρέπουσαν εὐλάβειαν καὶ ἀγάπην καὶ κατάνυξιν,

- ἐλθὲ εἰς τὸν ἑαυτόν σου νὰ ἰδῆς, διὰ ποῖόν σου ἐλάττωμα σοῦ ἀφῆρέθη ἡ τοιαύτη εὐλάβεια.

ιβ'. **Καὶ** ἄς προσέξῃς νὰ πολεμήσῃς κατὰ τοῦ ἐλαττώματος ὅπου σοῦ ἀφαιρεῖ τὴν αισθητὴν εὐλάβειαν,

- ὄχι ὅμως διὰ νὰ λάβῃς τὴν παρηγορίαν τῆς Χάριτος, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀφαιρέσῃς ἀπὸ τὸν ἑαυτόν σου ἐκεῖνο ὅπου δὲν ἀρέσει τοῦ Θεοῦ.

ιγ'. **Ἐὰν** δὲ τὸ ἐλάττωμα καὶ τὴν αἰτίαν δὲν εὔρης, τότε ἡ αισθητὴ σου εὐλάβεια ἄς εἶναι ἡ κυρίως καὶ ἀληθῶς εὐλάβεια,

- ἤγουν ἡ ὀλοπρόθυμος ὑποταγὴ σου εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

ιδ'. Διὰ τοῦτο, σπούδασον νὰ μὴ ἀφήσης διὰ κανένα αἴτιον τὰ πνευματικά σου γυμνάσματα, ἀλλὰ νὰ τὰ ἀκολουθῆς μὲ ὅλην σου τὴν δύναμιν, ἀγκαλὰ καὶ νὰ σοῦ φαίνωνται ἄκαρπα καὶ ἀνωφελῆ,

- πίνοντας ἐκουσίως τὸ ποτήριον τῆς πικρότητος ὅπου σοῦ δίδει τὸ ἀγαπητικὸν θέλημα τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν ψυχρότητα τῆς εὐλαβείας καὶ τὴν στέρησιν τῆς πνευματικῆς γλυκύτητος.

ιε'. **Μὴ λησμονῆς** δέ, ὅτι καθὼς ὁ λαμπρὸς ἀστήρ, ὁποῦ ὠδήγει καὶ ἐπαρηγόρει τοὺς Μάγους εἰς τὴν ὁδοιπορίαν των πρὸς τὸν γεννηθέντα Σωτῆρα, ἐκρύβη ἀπὸ αὐτοὺς διὰ νὰ δοκιμάσῃ τὴν ἀνδρείαν τους καὶ πάλιν φανεῖς εἰς αὐτούς, περισσότερον ἀπὸ τὸ πρῶτον τοὺς ἐχαροποίησεν: «ιδόντες γάρ, φησι, τὸν ἀστέρα, ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα» (Ματθ. β' 10),

- τοιοῦτοτρόπως καὶ ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ συνηθίζει νὰ κάμνῃ μὲ τοὺς δούλους καὶ φίλους Της.

ις'. **Ἐνθυμήθητι** μάλιστα, ὅτι καὶ ἡ φιλότεκνος μήτηρ πολλὰς φορὰς κρύπτεται παιδαγωγικῶς ἀπὸ τὰ τέκνα της, ὅταν δὲ αὐτὰ χάσουν αὐτήν, ζητοῦν νὰ τὴν εὔρουν μὲ κλαυθμοὺς καὶ δάκρυα·

- εὐθὺς ὁμως ὅπου τὴν ἰδοῦν νὰ

φανῆ ἀπὸ κανένα μέρος, τρέχουν μὲ ἀνεκδιήγητον χαρὰν καὶ ἐναγκαλίζονται αὐτήν, κλαίοντα ἐν ταῦτῳ καὶ γελῶντα.

ιζ'. Οὕτω καὶ ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ· ὡς φιλόπαις Μήτηρ,

- ποτὲ μὲν παρηγορεῖ καὶ εὐφραίνει τὰ τέκνα Αὐτῆς μὲ τὰς νοεράς ἐλλάμψεις καὶ θείας ἐνεργείας καὶ δῶρά Της, φωτίζουσα τὸν νοῦν τους, κατανύγουσα γλυκύτατα τὴν καρδίαν τους καὶ θερμαίνουσα καὶ πρὸς ἀγάπην τοῦ Θεοῦ διεγείρουσα·

- ποτὲ δὲ κρύπτεται ἀπ' αὐτὰ καὶ τραβίζεται, ἤγουν ἀφίνει τοὺς πειρασμοὺς νὰ ἔρχωνται εἰς αὐτά, διὰ νὰ δοκιμάσῃ τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν γενναιοκαρδίαν των, ὥστε νὰ γένουν ἄνδρες μὲ τὰς θλίψεις καὶ ὄχι νὰ εἶναι πάντοτε νήπια· κλαίοντα δὲ αὐτὰ καὶ ζητοῦντα θερμῶς τὴν θεϊαν Παρά-

κλησιν ὅπου ἔχασαν, ἀφ' οὗ πάλιν ἀπολαύσουν Αὐτήν, νὰ χαροῦν περισσότερο.

ιη'. **Καὶ** μὴ θέλῃς νὰ ἀκολουθῆς μοναχὰ τὸν Ἰησοῦν, ὅταν ὑπάγῃ εἰς τὸ Ὕψος τὸ Θαβώριον· ἀλλὰ νὰ Τὸν ἀκολουθῆς καὶ ὅταν ὑπάγῃ εἰς τὸ Ὕψος τοῦ Γολγοθᾶ·

• ἤγουν, μὴ θέλῃς νὰ αἰσθάνεσαι ἔνδοθέν σου τὸ θεϊκὸν Φῶς καὶ τὰς πνευματικὰς χαρὰς καὶ γλυκύτητας, ἀλλὰ νὰ θέλῃς καὶ τὰς σκοτώσεις καὶ τὰς λύπας καὶ τὰς στενοχωρίας καὶ τὰ πικρὰ φαρμάκια ὅπου γεύεται ἡ ψυχὴ ἀπὸ τοὺς πειρασμοὺς τῶν δαιμόνων, ἐσωτερικοὺς καὶ ἐξωτερικοὺς.

ιθ'. **Διότι,** τί θαυμαστὸν εἶναι νὰ ἀκολουθῆς τὸν Ἰησοῦν, ὅταν πηγαίνῃ εἰς τὸ Θαβώριον Ὕψος διὰ νὰ μεταμορφωθῇ;

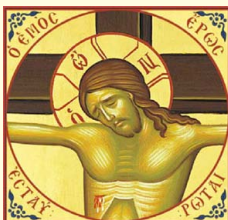
- ἤγουν, τί θαυμαστὸν εἶναι ἂν κάμνης τὴν ἀρετὴν καὶ φυλάττης τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου, ὅταν ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ φωτίζῃ τὸν νοῦν σου μὲ τὰς θείας ἐλλάμψεις Της;

- Τί μεγάλο πρᾶγμα εἶναι, ἐὰν δείχνῃς ὑπομονὴν καὶ ἀνδρείαν, ὅταν ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ γλυκαίνῃ τὴν καρδίαν σου μὲ τὴν ὁμαλὴν θέρμην Της, μὲ τὴν γλυκεῖαν κατάνυξιν καὶ μὲ τὰ φωτολαμπῆ νοήματα Αὐτῆς;

κ'. **Τὸ θαυμαστὸν** εἶναι νὰ ἀκολουθῆς τὸν Ἰησοῦν, ὅταν πηγαίνῃ εἰς τὸ Ὅρος τοῦ Γολγοθᾶ διὰ νὰ σταυρωθῇ·

- ἤγουν, τὸ θαυμαστὸν εἶναι νὰ κάμνης τὴν ἀρετὴν καὶ ἀπὸ αὐτὴν νὰ μὴ ἐκκλίνῃς, ὅταν ἔλθουν αἱ θλίψεις καὶ οἱ πειρασμοί, τόσον οἱ ἐξωτερικοὶ ὅσον καὶ οἱ ἐσωτερικοί, καθὼς εἶναι αἱ πνευματικαὶ ξηρότητες τῆς καρδίας καὶ ἡ στέρησις τῆς κατανύξεως·

• ἡ μεγάλη ἀνδρεία τότε δοκιμάζεται, ὅταν σὲ ὑστερήσῃ ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ τὰς γλυκύτητάς Της καὶ ἐσὺ δὲν μικροψυχήσῃς ὀλότελα.

κα'. Ἐὰν δὲ καμμίαν φορὰν ἢ τοιαύτη ψυχρότης καὶ ξηρασία εἶναι συνοδευομένη ἀπὸ τόσοσιν πολλὰς σκοτεινάδας τοῦ νοῦ, ὥστε ὅπου ἐσὺ νὰ μὴν ἠξέρης οὔτε τί νὰ κάμης, οὔτε ποῦ νὰ στραφῆς,

- μὲ ὅλα ταῦτα, μὴ φοβηθῆς, ἀλλὰ στέκου στερεὸς εἰς τὸν σταυρόν, μακρὰν ἀπὸ κάθε ἐπίγειον ἡδονὴν ὅπου ἤθελαν σοῦ προσφέρει ὁ κόσμος ἢ τὰ κτίσματα.

κβ'. Κρύπτε δὲ τὸ πάθος τοῦτο καὶ τὴν δοκιμασίαν σου ἀπὸ κάθε πρόσωπον καὶ μὴ θέλῃς νὰ συμβουλευέσαι ἄλλον,

- παρὰ μόνον τὰς Ἁγίας Γραφάς, τοὺς Θεοφόρους Πατέρας καὶ τὸν κατὰ τὰς Γραφάς συμβουλευόντά σε πνευματικόν σου Πατέρα, ὅστις εἶναι εἰς τόπον Θεοῦ·

- ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὸν νὰ τὸ φανε-

ρώνης, ὄχι διὰ νὰ ἐλαφρωθῆς ἀπὸ τὸ βάσανον, ἀλλὰ διὰ νὰ σοῦ ἐρμηνεύσῃ τὸν τρόπον νὰ ὑποφέρῃς τοῦτο, καθὼς εἶναι ἀρεστὸν εἰς τὸν Θεόν.

κγ'. **Πρὸς τούτοις,** τὰς προσευχάς, τὰς θείας Μεταλήψεις καὶ τὰ ἄλλα σου γυμνάσματα καὶ τοὺς πνευματικούς ἀγῶνας μὴ τὰ μεταχειρίζεσαι διὰ τὰς θεϊκὰς γλυκάδας καὶ διὰ νὰ καταβαίνῃς ἀπὸ τὸν σταυρὸν καὶ διὰ νὰ ἀποφεύγῃς τὴν ἐκκοπὴν τοῦ θελήματός σου·

● ἀλλὰ νὰ μεταχειρίζεσαι αὐτὰ διὰ νὰ λαμβάνῃς δύναμιν, νὰ αἴρῃς τὸν σταυρὸν εἰς μεγαλυτέραν δόξαν τοῦ Ἐσταυρωμένου Χριστοῦ, μὲ τὸ νὰ εὐχαριστῆσαι εἰς ἐκεῖνο ὅπου Αὐτὸς θέλει καὶ καθὼς Αὐτὸς θέλει τοῦτο.

κδ'. Καὶ ἀνίσως καμμίαν φοράν, διὰ τὴν σύγχυσιν τοῦ νοός σου, δὲν ἠμπορῆς νὰ μελετᾷς καὶ νὰ προσεύχῃσαι κατὰ τὴν συνήθειάν σου, τότε μελέτα μὲ τὸν καλύτερον τρόπον ὅπου ἠμπορεῖς·

- καὶ ἐκεῖνο ὅπου δὲν ἠμπορεῖς νὰ κάμῃς μὲ τὸν νοῦν, βιάσου νὰ τὸ κάμῃς μὲ τὴν θέλησιν καὶ τὰ λόγια, ὁμιλῶντας μὲ τὸν ἑαυτόν σου καὶ μὲ τὸν Θεόν, θέλεις δὲ μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ἰδεῖ ἀποτελέσματα θαυμάσια καὶ θέλει λάβει ἡ καρδία σου ἀναψυχὴν καὶ δύναμιν.

κε'. Λοιπόν, ἐν τῷ καιρῷ τοῦ σκοτισμοῦ τοῦ νοός σου, ἠμπορεῖς νὰ λέγῃς τὰ ἑξῆς:

- «Ἰνατί περίλυπος εἶ, ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἰνατί συνταράσσεις με; ἔλπισον ἐπὶ τὸν Θεόν, ὅτι ἐξομολογήσομαι Αὐτῷ· σωτήριον τοῦ προσώπου μου καὶ ὁ Θεός μου» (Ψαλμ. μα' 6)·

- «Ίνατί, Κύριε, ἀφέστηκας μακρόθεν, ὑπερορᾶς ἐν εὐκαιρίαις ἐν θλίψεσι;» (Ψαλμ. θ' 22)·

- «Μὴ ἐγκαταλίπης με, Κύριε· ὁ Θεός μου, μὴ ἀποστῆς ἀπ' ἐμοῦ· πρόσχευς εἰς τὴν βοήθειάν μου, Κύριε τῆς σωτηρίας μου» (Ψαλμ. λζ' 22-23).

κς'. **Ἀκόμη,** νὰ ἐνθυμῆσαι τὸν Σωτῆρα μας Χριστόν, Ὅστις εὕρισκόμενος εἰς τὸν Κῆπον τῆς Γεθσημανῆ καὶ εἰς τὸν Σταυρὸν τοῦ Γολγοθᾶ, ἦτον ἀπὸ τὸν οὐράνιον Του Πατέρα ἐγκαταλελειμμένος κατὰ τὸ αἰσθητικὸν Αὐτοῦ μέρος, διὰ περισσοτέραν Του βάσανον·

- ὅθεν, μὲ τὴν ἐνθύμησιν αὐτῆν, φέρων καὶ σὺ τὸν σταυρόν σου, θὰ λάβῃς δύναμιν διὰ νὰ εἰπῆς μὲ ὅλην τὴν καρδίαν σου: «Γεννηθήτω, Κύριε, τὸ θέλημά Σου οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς Σὺ» (Πρβλ. Ματθ. κς' 39 καὶ 42).

κζ'. Καὶ κάμνοντας οὕτως, ἡ ὑπομονή σου καὶ ἡ προσευχή σου θέλουν ἀνυψώσει τὰς φλόγας τῆς καρδιακῆς σου θυσίας ἕως ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἐσὺ δὲ θέλεις μένει ἀληθινὸς εὐλάβης, ἐπειδὴ ὡς εἶπον, ἡ ἀληθῆς εὐλάβεια εἶναι μία ζωντανὴ προθυμία τῆς θελήσεώς μας καὶ μία ἀγάπη στερεὰ τῆς καρδίας μας νὰ ἀκολουθῇ τὸν Χριστὸν μὲ τὸν σταυρὸν εἰς τοὺς ὤμους εἰς κάθε στράταν ὅπου Αὐτὸς μᾶς προσκαλεῖ πρὸς τὸν Ἐαυτὸν Του·

- ἐπίσης, τὸ νὰ θέλωμεν τὸν Θεὸν διὰ τὸν Θεόν, ἤγουν διότι ἔτσι θέλει ὁ Θεός·

- καὶ πάλιν, τὸ νὰ ἀφίνωμεν καμμίαν φορὰν τὸν Θεόν, δηλαδὴ τὴν αἰσθητὴν εὐλάβειαν, διὰ τὸν Θεόν, ἤγουν διότι ἔτσι θέλει ὁ Θεός.

κη'. Ἄν οἱ ἄνθρωποι ἤθελαν νὰ μετροῦν τὴν προκοπὴν τους ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀληθῆ εὐλάβειαν καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν

αἰσθητικὴν, ἤγουν ἀπὸ μόνον τὸ νὰ αἰσθάνωνται εἰς τὴν καρδίαν των τὴν πνευματικὴν γλυκύτητα τῆς Χάριτος, βέβαια δὲν ἤθελαν πλανῶνται οὔτε ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν τους, οὔτε ἀπὸ τὸν διάβολον, ἀλλ' οὔτε ἤθελαν θλίβονται ἀνωφελῶς· ἀντιθέτως μάλιστα,

- ἤθελαν εὐχαριστεῖ τὸν Θεὸν εὐρισκόμενοι ἐπὶ τοῦ σταυροῦ δι' ἓνα τοιοῦτον καλὸν ὅπου τοὺς κάμνει, ἤθελαν δὲ προσέχουν εἰς τὸ ἐξῆς μὲ θερμότητα μεγαλυτέραν εἰς τὸ νὰ δουλεύουν τὴν θεῖαν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα, ἢ Ὅποία κυβερνᾷ τὸ πᾶν καὶ συγχωρεῖ τὰ τοιαῦτα πολλάκις εἰς δόξαν ἰδικὴν Του καὶ εἰς ὠφέλειαν ἰδικὴν μας.

κθ'. Ὁθεν, πλανῶνται μερικοὶ ὅπου ἀποφεύγουν μὲν τὰ ἀφορμὰς τῶν ἁμαρτιῶν μὲ φόβον ἐπαινετὸν καὶ φρόνησιν·

- ἐνοχλούμενοι δέ, πότε ἀπὸ φρικτοῦς καὶ ἀσχήμους λογισμούς, πότε ἀπὸ ἐνύπνια φοβερὰ καὶ αἰσχροῖα, συγχύζονται καὶ μικροψυχοῦν, νομίζοντες, ὅτι ἐγκατελείφθησαν ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἐμακρύνθησαν παντάπασιν ἀπ' Αὐτοῦ.

λ'. Οἱ μικρόψυχοι αὐτοί, τοιοῦτοτρόπως συγχυζόμενοι, μένουν πολὺ μαραμένοι καὶ σχεδὸν κινδυνεύουν νὰ ἀπελπισθοῦν,

- ἀφίνοντες δὲ κάθε καλὴν ἄσκησιν τῶν ἀρετῶν, ἐπιστρέφουν εἰς τὴν Αἴγυπτον τῶν παθῶν.

λα'. **Τοῦτο** ἀποδεικνύει ὅτι, μὲ τὸ νὰ εἶναι προσκεκολλημένοι εἰς τὴν αἰσθητὴν εὐλάβειαν,

- δὲν ἀπέκτησαν διάκρισιν καὶ οὕτω δὲν κατανοοῦν καλῶς τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ εἰς αὐτούς, Ὅστις τοὺς ἀφίνει νὰ ἐνοχλοῦνται ἀπὸ τὰ πνεύ-

ματα αὐτὰ τοῦ πειρασμοῦ, διὰ νὰ τοὺς φέρῃ εἰς τὴν ταπεινὴν γνῶσιν τοῦ ἑαυτοῦ των καὶ νὰ πλησιάσουν εἰς Αὐτὸν καὶ νὰ προσπέσουν εἰς τὴν Φιλανθρωπίαν Του, ὡς ἀσθενεῖς καὶ ἔχοντες χρεῖαν βοηθείας·

● ὅθεν, αὐτοὶ παραπονοῦνται ἀχαρίστως δι' ἐκεῖνο ὅπου ἔπρεπε μάλιστα νὰ εὐχαριστοῦν τὴν ἄπειρον τοῦ Θεοῦ Ἀγαθότητα.

λβ'. **Σκέψου** λοιπόν, ἀδελφέ, πόσαις φοραῖς ὠλιγοψύχησες, ὅταν ἔλειπεν ἀπὸ ἐσένα ὁ οὐράνιος Ἄστηρ ὅπου σε ὠδήγει;

● πόσαις φοραῖς ἐγόγγυσες καὶ ἠθέλησες νὰ στραφῆς εἰς τὰ ὀπίσω, ἤγουν νὰ ἀφήσης τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς ὅπου ἀπεφάσισες νὰ περιπατήσης, καὶ νὰ γυρίσης πάλιν εἰς τὴν προτέραν σου στρατάν τῆς ἀμαρτίας, ὅταν ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ ἐτραβίχθη ἀπὸ ἐσένα πρὸς ὦραν καὶ σε ἄφησε νὰ δο-

κιμάσης κἀνένα παραμικρὸν πειρασμὸν ἢ πικρότητα τῆς καρδίας ἢ σκότος τοῦ νοῦς;

λγ'. Ὁθεν, ἀπὸ ταύτην τὴν μικροψυχίαν καὶ ἀνυπομονησίαν σου, συμπέραναι πὼς εἰς τὴν στάσιν τῆς ἀρετῆς ἀκόμη εἶσαι βρέφος καὶ νήπιον καὶ διὰ τοῦτο πάντοτε θέλεις νὰ τρώγῃς γάλα, ἤγουν νὰ αισθάνεσαι τὰς γλυκύτητας τῆς Χάριτος· καὶ εὐθὺς ὅπου ὀλίγον τὰς ὑστερηθῆς γίνεσαι ἀνυπομόνητος, χάνεσαι καὶ ἀπελπίζεσαι·

● φωνάζεις δὲ καὶ ἐσὺ μὲ τὸν Πέτρον, ὅταν ἐκινδύνευε νὰ βυθισθῆ εἰς τὴν θάλασσαν: «Κύριε, σῶσόν με!»· ἀλλὰ σοῦ ἀποκρίνομαι καὶ ἐγώ, καθὼς τότε ἀπεκρίθη εἰς τὸν Πέτρον ὁ Ἰησοῦς: «Ὀλιγόπιστε! εἰς τί ἐδίστασας;» (Ματθ. ιδ' 30-31).

λδ'. **Εἰς** τοιαῦτα λοιπὸν συμβάντα, ὅτε ἢ μὲν γλυκύτης τῆς Χάριτος ἔχει ὑποχωρήσει, ἢ δὲ ὀδύνη τῶν πειρασμῶν σὲ ἐνοχλεῖ, ἐκεῖνο ὅπου πρέπει νὰ κάμνης ἐσὺ εἶναι τοῦτο:

- νὰ καταβυθισθῆς εἰς σκέψιν καὶ στοχασμὸν τῆς διεστραμμένης σου κλίσεως καὶ ἀδυναμίας, ἔνεκα τῆς ὁποίας εἶσαι ἕτοιμος νὰ πίπτης εἰς κάθε βαρύτετον κακόν·

- τὴν τοιαύτην γνῶσιν τοῦ ἑαυτοῦ σου τὴν θέλει ὁ Θεὸς διὰ τὸ ἰδικόν σου καλόν, ὥστε νὰ μὴ στηρίζεσαι εἰς τὸν ἑαυτόν σου, ἀλλὰ νὰ πιστεύης, ὅτι χωρὶς τὴν θεῖαν βοήθειαν ἤθελες κρημνισθῆ εἰς ἄκραν φθοράν.

λε'. **Κατόπιν,** νὰ εἰσέλθης εἰς τὴν ἐλπίδα καὶ πεποίθησιν, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἕτοιμος νὰ σὲ βοηθήσῃ, διότι, ἰδού!

- σὲ κάμνει νὰ βλέπης τὸν κίνδυ-

νον καὶ θέλει διὰ μέσου αὐτοῦ νὰ σὲ σύρῃ πλησιέστερά Του μὲ τὸ νὰ σὲ παρακινῇ εἰς προσευχὴν καὶ καταφυγὴν εἰς τὴν Ἀγάπην Του, διὰ τὸ ὅποιον χρεωστεῖς νὰ ἀποδίδῃς ταπεινὰς εὐχαριστίας εἰς Αὐτόν.

λς'. **Τέλος,** ἄς εἶσαι βέβαιος, ὅτι παρόμοιοι πειρασμοί, εἴτε εἶναι βλάβημοι ἢ πονηροὶ ἢ αἰσχροὶ λογισμοί,

- διώκονται καλύτερα μὲ μίαν ὑπομονητικὴν καρτερίαν καὶ μὲ μίαν ἐπιδέξιον ἀποστροφὴν καὶ τελείαν καταφρόνησιν, παρὰ μὲ μίαν περισπούδαστον ἀντίστασιν καὶ ἀντιρρήτικὸν πόλεμον.

λς'. **Ἄρμα** μέγιστον καὶ δυνατώτατον εἰς τὸν πόλεμον τῶν λογισμῶν καὶ τῶν παθῶν εἶναι ἡ καταφρόνησις, ἥγουν τὸ νὰ καταφρονῆς, ὡσὰν γαυγίσματα κυναρίων, τὰς προσβο-

λὰς τῶν λογισμῶν καὶ τὰς κινήσεις τῶν παθῶν·

● δηλαδή, γενόμενος σοβαρὸς καὶ σιωπηλὸς εἰς τὸν ἑαυτὸν σου, νὰ μὴ θέλῃς οὔτε νὰ γυρίσῃς νὰ ἰδῆς τὰ κυνάρια αὐτὰ τῶν λογισμῶν καὶ παθῶν, οὔτε νὰ δώσῃς ἀκρόασιν εἰς αὐτά, κατὰ τὸ ψαλμικὸν ἐκεῖνον: «Ἐγὼ δὲ ὡσεὶ κωφὸς οὐκ ἤκουον καὶ ὡσεὶ ἄλαλος οὐκ ἀνοίγων τὸ στόμα αὐτοῦ» (Ψαλμ. λζ' 14)· ἀλλὰ νὰ τρέχῃς εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς καὶ προκοπῆς σου, χωρὶς νὰ ἐμποδίζεσαι ἀπὸ τὰ οὐτιδανὰ τῶν λογισμῶν φόβητρα.

λη'. **Μετανόησε** λοιπόν, διότι ἐφάνης μικρόψυχος καὶ ἀνυπομόνητος εἰς τοὺς πειρασμοὺς ὅπου ἀπήντησες εἰς τὴν στράταν τῆς ἀρετῆς καὶ δὲν ἐστάθης ἀνδρείος, ὅταν ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ ἐτραβίχθη ὀλίγον ἀπὸ λόγου σου διὰ νὰ σὲ δοκιμάσῃ, ταπεινώσου δὲ ἕως ἐδάφους.

λθ'. **Εὐχαρίστησε** τὸν Κύριον ὅπου πάλιν μὲ τὴν Χάριν Του σὲ ἐπεσκέφθη καὶ δὲν σὲ ἀφῆκε νὰ χαθῆς ὀλόγελα, ψάλλοντας μὲ τὸν Δαβίδ: «Εἰ μὴ ὅτι Κύριος ἐβοήθησέ μοι, παρὰ βραχὺ παρώκησε τῷ ἄδῃ ἡ ψυχὴ μου» (Ψαλμ. 43' 17).

μ'. **Παρακάλεσέ** Τον νὰ σοῦ δώσῃ πάλιν τὰς πρώτας γλυκύτητας καὶ χαρὰς τῆς Χάριτός Του, καθὼς τὸν παρεκάλει περὶ τούτου καὶ ὁ Δαβίδ: «Ἀπόδος μοι τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου Σου» (Ψαλμ. ν' 14).

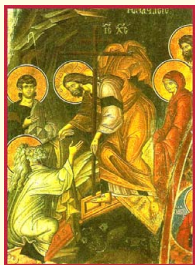
μα'. **Ποίησε** καὶ κάποια αἰσθητὰ κινήματα, κτύπησε τὸ στῆθός σου μὲ τὰ χερίά σου, ἐναγκάλισε τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου ἢ τὴν ἁγίαν Εἰκόνα Του (ἐὰν ὁμως δὲν εἶναι τινὰς νὰ σὲ βλέπη), φώναξε δὲ καὶ ἐσὺ καὶ εἶπέ Του ἐκεῖνα τὰ λόγια ὅπου τοῦ εἶπεν ὁ Ἰακώβ:

● «Κύριε, δὲν Σὲ ἀφίνω καὶ δὲν φεύγω ἀπὸ ἐδῶ, ἕως οὔ νὰ μὲ εὐλογήσης καὶ νὰ θερμάνης τὴν καρδίαν μου καὶ νὰ μοῦ γλυκάνης τὴν ψυχὴν μου μὲ τὴν κατάνυξιν καὶ μὲ τὴν θείαν Σου Χάριν»· «οὐ μὴ Σε ἀποστείλω, ἐὰν μὴ με εὐλογήσης» (Γενέσ. λβ' 26).

μβ'. **Εἶπέ** Του καὶ τὰ λόγια τῆς Χαναναίας: «Ναί, Κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψυχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν» (Ματθ. ιε' 27)· ἤγουν, «δός μοι, Κύριε, ὀλίγον τι ἀπὸ ἐκείνας τὰς

παρηγορίας ὅπου δίδεις εἰς τοὺς κατὰ πνεῦμα υἱοὺς καὶ φίλους Σου».

μγ'. **Καὶ** ἐπίσης, ζήτησαί Του νὰ προλαμβάνη κρυφίως νὰ σὲ ἐνδυναμώνη μὲ τὴν Χάριν Του, ὅσαις φοραῖς ἀποφασίσῃ νὰ σοῦ ἀκολουθήσουν πειρασμοί, διὰ νὰ ἡμπορῆς μὲ τὴν δύναμίν Του νὰ τοὺς ὑπομείνης εὐχαρίστως.

μδ'. **Ἐπανάρχομαι** ὅμως, διὰ νὰ σοῦ ὑπενθυμίσω, ὅτι εἶναι πολλὰ τὰ καλὰ ὅπου κάμνει εἰς τὴν ψυχὴν ἢ πικρότης καὶ ἢ ξηρασία ἢ πνευματικὴ, ἤτοι ἢ στέρησις τῆς πνευματικῆς χαρᾶς καὶ γλυκύτητος, ἂν βεβαίως δεχθῶμεν αὐτὴν μὲ ταπείνωσιν καὶ ὑπομονήν.

με'. **Ἄν** ὁ ἄνθρωπος ἤθελε καταλαμβάνει τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν, ἀναμφιβόλως δὲν ἤθελεν ἔχει τόσῃ ἐνόχλησιν καὶ λύπην, ὅταν τοῦ συνέβαιναν·

• διότι ἤθελε μετρᾶ τὴν τοιαύτην πικρότητα καὶ στέρησιν, ὅχι ὡς σημεῖον μίσους καὶ ἀποστροφῆς ὅπου τοῦ δείχνει δῆθεν ὁ Θεός, ἀλλὰ ὡς σημεῖον μεγάλης καὶ ἐξαιρέτου ἀγάπης καὶ ἤθελε τὴν δέχεται ὡς ἐξαιρετον χάριν ὅπου τοῦ κάμνει ἢ Φιλανθρωπία Του.

μς'. **Νὰ μὴ** λησμονῆς ποτε, ὅτι τὰ

τοιαῦτα ἐξαίρετα δῶρα δὲν δίδονται, πάρεξ εἰς ἐκείνους ὅπου θέλουν νὰ ἐπιδοθοῦν περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους εἰς τὴν δούλευσιν τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ μακρύνουν ἀπὸ ἐκεῖνα ὅπου ἤμπορουν νὰ τοὺς βλάψουν.

μζ'. Ἡ ἐξαίρετος δὲ αὐτὴ χάρις, δηλαδὴ ἡ ξηρασία τῆς εὐλαβείας, δὲν συμβαίνει κοινῶς εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπιστροφῆς αὐτῶν τῶν ζηλωτῶν,

- ἀλλὰ ἀφ' οὔ δουλεύσουν τὸν Θεὸν μερικὸν καιρόν, καὶ ἀφ' οὔ καθαρίσουν μετρίως τὴν καρδίαν των μὲ τὴν ἱερὰν προσευχὴν καὶ κατάνυξιν, αἰσθανθοῦν δὲ ἐκ μέρους ἐν τῇ καρδίᾳ κάποια πνευματικὴν γλυκύτητα, θέρμην τε καὶ χαράν, καὶ ἀφ' οὔ ἀποφασίσουν καὶ ὀλοκλήρως θέλουν νὰ δουλεύσουν τὸν Θεὸν μὲ περισσοτέραν τελειότητα καὶ ἤδη ἄρχισαν τὸ ἔργον.

μη'. **Φαίνεται** λοιπὸν καθαρῶς, ὅτι τούτη ἡ πικρότης καὶ ἡ ξηρασία εἶναι ἓνα τίμιον καὶ ἀκριβὸν φαγητόν, μὲ τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς προσκαλεῖ ἐκεῖνους ὅπου ἀγαπᾷ νὰ τοὺς φιλεύσῃ·

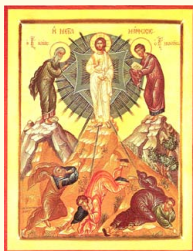
- καὶ ἀγκαλὰ εἰς τὴν γεῦσίν μας δὲν εἶναι νόστιμον τὸ φαγητόν αὐτό, μ' ὅλον τοῦτο, μᾶς ὠφελεῖ πολλά, χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζωμεν τότε ὅπου τὸ γευόμεθα.

μηθ'. **Μᾶς** ὠφελεῖ δὲ πολλά, διότι εὕρισκομένη ἡ ψυχὴ εἰς τοιαύτην ξηρασίαν καὶ πικρὰν γεῦσιν, πάσχουσα δὲ πολλάκις τοιούτους πειρασμοὺς καὶ λογισμοὺς, ὅπου μόνον νὰ τοὺς λογισθῶμεν μᾶς ταραττοῦν καὶ μᾶς φαρμακεύουν τὴν καρδίαν καὶ σχεδὸν παραλύουν ὅλον τὸν ἐσωτερικὸν ἄνθρωπον,

- ἔρχεται νὰ ἀποκτᾷ φόβον, μῖσος καὶ ἀποστροφὴν τοῦ ἑαυτοῦ της, ὡς

καὶ ἐκείνην τὴν ταπείνωσιν ὅπου ζητεῖ ὁ Θεὸς ἀπὸ λόγου μας·

- πρὸς τούτοις δέ, ἀποκτᾷ θερμότεραν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεόν, προσοχὴν ἀκριβεστέραν εἰς τοὺς λογισμοὺς, στόμαχον δυνατώτερον εἰς τὸ νὰ χωνεύῃ τοὺς πειρασμοὺς χωρὶς βλάβην καὶ τέλος, αἰσθητήρια γεγυμνασμένα, εἰς τὸ νὰ διακρίνη μὲ εὐκολίαν τὸ καλὸν καὶ τὸ κακόν.

ν'. **Διὰ** νὰ καταλάβης ὅμως, ὅτι ὄχι μόνον ἡ πνευματικὴ ξηρασία, ἀλλὰ ὅλοι οἱ πειρασμοὶ μᾶς ἐδόθησαν ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ τὸ συμφέρον μας,

- πρέπει νὰ συλλογισθῆς, ὅτι ὁ ἄνθρωπος, διὰ τὴν κακὴν κλίσιν τῆς διεφθαρμένης του φύσεως, εἶναι ὑπερήφανος, φιλόδοξος, δοκόφρων εἰς τὸ ἄκρον καὶ ὑπερασπιστὴς τῆς ἰδίας αὐτοῦ γνώμης, θέλει δὲ πάντοτε νὰ ψηφᾶται ἀπὸ ὅλους περισσότερο ἀπὸ ἐκεῖνο ὅπου εἶναι τῆ ἀληθείᾳ·

- τὸ ψῆφος δὲ αὐτὸ καὶ ἡ ὑπόληψις εἶναι τόσον κινδυνώδης διὰ τὴν πνευματικὴν προκοπὴν του, ὅπου καὶ αὐτὴ μοναχὴ ἡ ὀσμὴ της εἶναι ἀρκετὴ νὰ μὴν ἀφήσῃ τὸν ἄνθρωπον νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀληθινὴν τελειότητα.

να'. Ὁ **Θεὸς**, ὁ φιλόστοργος ἡμῶν Πατὴρ Θεός, μὲ τὸ νὰ ἔχῃ ἀγαπητικὴν Πρόνοιαν εἰς τὸν καθ' ἕνα, μάλιστα δὲ εἰς

ἐκείνους ὅπου ἀληθῶς ἐδόθησαν εἰς τὴν δούλευσίν Του,

- φροντίζει πάντοτε μὲ τοὺς πειρασμοὺς ὅπου παραχωρεῖ νὰ μᾶς ἔρχονται, διὰ νὰ μᾶς βάλῃ εἰς τοιαύτην στάσιν, ὅπου νὰ ἠμποροῦμεν νὰ ἔβγωμεν ἀπὸ τόσον φοβερὸν κίνδυνον τῆς τοιαύτης ὑπολήψεως, σχεδὸν δὲ βεβιασμένοι νὰ ἐρχώμεθα εἰς τὴν ἀληθῆ καὶ ταπεινὴν γνῶσιν τοῦ ἑαυτοῦ μας.

νβ'. **Κινούμενος** λοιπὸν ὁ Θεὸς εἰς συμπάθειαν τῆς ταλαιπώρου καὶ παρανόμου κλίσεώς μας, παραχωρεῖ νὰ μᾶς ἔρχονται οἱ πειρασμοί, κάποτε δὲ νὰ εἶναι πολὺ φρικτοὶ καὶ φοβεροί, κατὰ διαφόρους τρόπους,

- ὥστε νὰ ταπεινούμεθα καὶ νὰ γνωρίζωμεν τὸν ἑαυτόν μας, ἀγκαλὰ καὶ ἐκ πρώτης ὄψεως μᾶς φαίνονται, ὅτι εἶναι ἀνωφελεῖς.

γγ'. Καὶ ἐδῶ ὁ Θεὸς δείχνει ἐνταυτῷ τὴν Ἀγαθότητα καὶ Σοφίαν Του·

- ἐπειδὴ, μὲ ἐκεῖνο ὅπου φαίνεται εἰς ἡμᾶς πλέον βλαπτικόν, μὲ ἐκεῖνο καὶ περισσότερον μᾶς ὠφελεῖ, διότι ταπεινούμεθα περισσότερον ὅπου εἶναι πλέον χρειαζόμενον ἀπὸ ὅλα εἰς τὴν ψυχὴν μας.

νδ'. Ὅθεν, ἂν γενικῶς ὅλοι οἱ πειρασμοὶ προξενοῦν ταπείνωσιν,

- εἶναι ἐπόμενον νὰ ταπεινοῦται καὶ ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὅπου αἰσθάνεται τοὺς προρρήθέντας πειρασμοὺς καὶ λογισμοὺς εἰς τὴν καρδίαν του, ὡς καὶ τὴν τόσῃν ἀνευλάβειαν καὶ ξηρασίαν τῆς πνευματικῆς χαρᾶς καὶ γλυκύτητος.

νε'. Καὶ τοῦτο συμβαίνει, δηλαδὴ νὰ ταπεινοῦται ὁ ζηλωτής, διότι αὐτὸς πλέον αὐτομεμφόμενος λογιάζεται,

- ὅτι τοῦ ἔρχονται ταῦτα διὰ τὰς ἀ-

μαρτίας του· καὶ ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχη τινὰς ὁποῦ νὰ ἔχη τόσον ἠλαττωμένην τὴν ψυχὴν καὶ νὰ δουλεύῃ τὸν Θεὸν μὲ τόσην χλιαρότητα, καθὼς εἶναι ἡ ἰδική του ψυχὴ· καὶ ὅτι τοιοῦτοι λογισμοὶ φρικτοὶ δὲν ἔρχονται εἰς ἄλλους, παρὰ εἰς ἐκείνους ὁποῦ εἶναι ἐγκαταλελειμμένοι ἀπὸ τὸν Θεόν, εἶναι δὲ καὶ αὐτὸς ἄξιος ἐγκαταλείψεως διὰ τοῦτο.

νς'. Ἰδοῦ, λοιπόν, τὸ κέρδος προξενεῖται ἀπὸ τούτους τοὺς ταπεινοὺς λογισμοὺς!

- Ἐκεῖνος ὅπου ἐλογίαζε πρότερον πὼς εἶναι κάποιόν τι, τώρα – μετῴτο τὸ πικρὸν ἰατρικὸν ὅπου τοῦ ἔρχεται ἀπὸ τὸν οὐρανόν– νομίζει πὼς εἶναι πλέον παρανομώτερος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου καὶ πὼς εἶναι ἀνάξιος καὶ αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ χριστιανικοῦ ὀνόματος.

νς'. **Καὶ βέβαια,** οὐδέποτε ἤθελεν ἔλθει εἰς τόσην εὐτελεῖ ἔννοιαν διὰ λόγου του, οὐδὲ εἰς τόσην βαθυτάτην ταπείνωσιν, ἂν δὲν ἤθελαν τὸν βιάσουν ἢ μεγάλη θλίψις καὶ οἱ ξεχωριστοὶ ἐκεῖνοι πειρασμοὶ καὶ οἱ πικρότητες τῆς καρδίας, αἵτινες εἶναι

- μία χάρις ὅπου κάμνει ὁ Θεὸς εἰς τὴν ψυχὴν ἐκείνην, ἣτις ἀφιερώνεται εἰς Αὐτὸν τεταπεινωμένη, διὰ

νὰ τὴν ἰατρούση ὡς Τοῦ ἄρέσει, μὲ ἐκεῖνα τὰ ἰατρικὰ ὅπου Αὐτὸς μόνος ἐντελῶς γνωρίζει, ὅτι εἶναι ἀναγκαῖα διὰ τὴν ὑγείαν καὶ καλὴν κατάστασιν αὐτῆς.

νη'. Ἐπίσης, πρέπει νὰ γνωρίζῃς, ὅτι ἔξω ἀπὸ τούτους τοὺς καρποὺς ὅπου φέρουν εἰς τὴν ψυχὴν μας οἱ τοιοῦτοι πειρασμοὶ καὶ ἐλλείψεις τῆς εὐλαβείας, εἶναι ἀκόμη καὶ ἄλλοι πολλοὶ καρποί·

- διότι, ὅποιος εἶναι τεθλιμμένος ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἐσωτερικοὺς πειρασμούς, σχεδὸν εἶναι βεβιασμένος νὰ προστρέξῃ εἰς τὸν Θεὸν καὶ νὰ γυρεύσῃ νὰ πράττῃ καλῶς διὰ θεραπείαν αὐτῆς τῆς θλίψεως καὶ πικρότητος τῆς καρδίας του·

- διὰ νὰ ἠμπορέσῃ δὲ νὰ ἐλευθερωθῇ ἐπὶ τέλους ἀπὸ τὸ τοιοῦτον μαρτύριον, πηγαίνει πρὸς τὸν Θεὸν ἐξε-

τάζοντας τὴν καρδίαν του καὶ αὐτοκρινόμενος, φεύγοντας κάθε ἁμαρτίαν καὶ κάθε ἄλλο παραμικρὸν ἐλάττωμα ὅπου τὸν μακραίνει ἀπὸ τὸν Θεὸν μὲ κάθε λογῆς τρόπον.

νθ'. **Καὶ ἔτσι,** ἐκείνη ἢ θλίψις ὅπου ὁ πειραζόμενος ἔκρινεν ἀρχικῶς τόσον ἐναντίαν καὶ βλαπτικὴν, γίνεται μετὰ ταῦτα εἰς αὐτὸν ὡσὰν ἓνα κέντρον, ὡσὰν μία παρακίνησις καὶ παρόρμησις,

● διὰ νὰ γυρεύῃ τὸν Θεὸν μὲ περισσότεραν θερμότητα καὶ νὰ μακρύνῃ περισσότερον ἀπὸ ὅλον ἐκεῖνο ὅπου στοχάζεται πὼς δὲν εἶναι σύμφωνον μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

ξ'. **Καὶ** διὰ νὰ εἰπῶ συντόμως· ὅλαι αἱ θλίψεις καὶ τὰ βάσανα ὅπου ὑποφέρει ἢ ψυχὴ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἐσωτερικοὺς πειρασμοὺς καὶ ἐλλείψεις τῶν πνευ-

ματικῶν τρυφῶν καὶ γλυκάδων, δὲν εἶναι ἄλλο, πάρεξ

- ἓνα φιλικὸν καθαρτήριο, μὲ τὸ ὁποῖον τὴν καθαρίζει ὁ Θεός, ἂν βεβαίως τὰ ὑποφέρη μὲ ταπείνωσιν καὶ ὑπομονὴν καὶ εὐχαριστίαν πρὸς τὴν Φιλανθρωπίαν Του.

ξα'. Ἐν τούτοις, τὴν θεϊαν αὐτὴν δωρεάν, ἐκεῖνοι ὅπου ἔχουν ὀλίγην πεῖραν εἰς τὰ τοιαῦτα, συγχυζόμενοι καὶ λυπούμενοι ἀλόγως,

- λογιάζουν, ὅτι τοὺς ἔρχεται ὄχι ἀπὸ τὸν Θεόν, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν διάβολον ἢ ἀπὸ τὰς ἀμαρτίας καὶ ἀτελείας των·

- τὰ δὲ σημεῖα τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, τὰ νομίζουν διὰ σημεῖα μίσους· τὰς εὐεργεσίας καὶ τὰ δωρήματά Του λογιάζουν πὼς εἶναι κρούσματα καὶ κτυπήματα ὅπου ἐβγαίνουν ἀπὸ μίαν παρωργισμένην καρδίαν·

- πιστεύουν πὼς ὅ,τι κάμνουν εἰ-

ναι χαμένον καὶ χωρὶς μισθόν, ἡ δὲ ζημία αὐτὴ δὲν ἔχει δῆθεν ἰατροίαν.

ξβ'. Αὐτοὶ οἱ ὀλιγόψυχοι δὲν θὰ ἐσκέπτοντο ἔτσι, οὔτε θὰ προσήγγιζον τὴν ἀπόγνωσιν,

- ἂν ἐπίστευαν, ὅτι ἀπὸ τοὺς τοιούτους πειρασμούς, ὄχι μόνον δὲν γίνεται καμμία ζημία, ἀλλὰ μεγάλη ἀπόκτησις ἀρετῶν, ἐφ' ὅσον βεβαίως ἡ ψυχὴ τοὺς μεταχειρισθῆ καὶ τοὺς ὑπομένη μὲ εὐχαριστίαν·

- ἐπίσης, ἂν ἐπίστευαν, ὅτι αὐτὰ εἶναι ἐπιχείρημα καθ' ὀλοκληρίαν τῆς ἀγαπητικῆς ἐνθυμήσεως τοῦ Θεοῦ εἰς ἡμᾶς, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ταραττωνται καὶ νὰ ὑστεροῦνται τὴν εἰρήνην τῆς καρδίας των, ἐπειδὴ δῆθεν θλίβονται ἀπὸ πολλοὺς πειρασμοὺς καὶ λογισμοὺς ἀτόπους καὶ βλασφήμους καὶ ἐπειδὴ δῆθεν εὐρίσκονται ξηροὶ καὶ χλιαροὶ καὶ ἀνευλαβεῖς εἰς τὴν προσ-

ευχὴν καὶ εἰς τὰ ἄλλα γυμνάσματα ὁποῦ κάμνουν.

ξγ'. **Καὶ** ὄχι μόνον δὲν θὰ ἐταράττοντο καὶ ἐσυγχύζοντο, ἀλλὰ τότε μὲ νέαν καρτερίαν ἤθελον ταπεινῶνει τὰς ψυχὰς των ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ,

- ἀποφασίζοντες νὰ ἐκπληρῶνουν τὸ θεῖον θέλημα εἰς κάθε πρᾶγμα μὲ ὅποιον τρόπον θέλει ὁ Θεὸς νὰ Τὸν ὑπηρετήσουν καὶ ἀναπαύσουν εἰς τοῦτον τὸν κόσμον·

- πρὸς τούτοις, ἀποφασίζοντες νὰ ἐπιμελοῦνται εἰς τὸ νὰ φυλάττωνται εἰρηνικοὶ καὶ ἡσυχιοὶ, ἔχοντες τὴν αἴσθησιν, ὅτι λαμβάνουν κάθε πρᾶγμα ἀπὸ τὴν χεῖρα τοῦ οὐρανίου Πατρός, εἰς τὴν Ὅποιαν μόνην εὐρίσκεται αὐτὸ τὸ πικρὸν ποτήριον ὁποῦ δίδεται εἰς αὐτούς.

ξδ'. **Μὲ τοῦτο** ἀκριβῶς θέλω νὰ ὀλοκληρώσω, ὥστε νὰ ἔχῃς ἀσάλευτον

πίστιν εἰς τὴν ἀγαπητικὴν ἐνθύμησιν τοῦ Θεοῦ·

● διότι, εἴτε ἀπὸ τὸν διάβολον εἶναι ἢ ἐνόχλησις καὶ ὁ πειρασμὸς ὅπου πάσχει ὁ ζηλωτὴς τοῦ Κυρίου, εἴτε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, εἴτε διὰ τὰς ἁμαρτίας του, εἴτε διὰ κάθε ἄλλον τρόπον, νὰ μὴ λησμονῆς ποτέ, ὅτι

● **πάντοτε καὶ εἰς ὅλα ἡ θεία Φιλανθρωπία εἶναι ὅπου τὰ δίδει, ἀγκαλὰ καὶ μὲ διάφορα μέσα, καθὼς εἶναι ἀρεστὸν εἰς τὸν Πατέρα καὶ εἰς τὸν Υἱὸν καὶ εἰς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα.**

Τέλος
καὶ τῷ Σωτῆρι ἡμῶν Θεῷ
δόξα καὶ εὐχαριστία,
διὰ τῆς Παναχράντου
Αὐτοῦ Μητρός.
Ἄμήν!

Ἱερὰ Μητρόπολις
ᾠρωποῦ καὶ Φυλῆς

- Τύπωσις β': Νοέμβριος 2013 •
- Τύπωσις γ'-βελτιωμένη: Ὀκτώβριος 2018 •

Χριστῷ
τῷ
θεῷ
παραθώ-
μεθα